

Có thể có ơn cứu độ ngoài các tôn giáo chăng?

Tác Giả- Lm. Gioan Ph&#m Quang Long
Thứ Bảy, 19 Tháng 5 Năm 2012 22:12

Sống là đi tìm sự giải thoát.

Trong dòng lịch sử, loài người đã thường xuyên tìm kiếm đó qua các tôn giáo khác nhau. Các tôn giáo tiêu biểu cho khát vọng sâu xa đó của kiếp người. Có thể nói rằng: có bao nhiêu quan niệm về cứu rỗi, thì cũng có bấy nhiêu tôn giáo.

Vậy có thể có ơn cứu độ ngoài các tôn giáo chăng?

Bài viết này sẽ trình bày những suy nghĩ của tác giả về ơn cứu độ ngoài các tôn giáo.

1. Ý niệm cứu độ **Cứu độ**, theo nguyên ngữ Hy Lạp là *sôzô*, có nghĩa là **đem** giải thoát khỏi mặt số đời có thể làm nguy hiểm đến tính mạng. Thông thường đó mà người ta dùng để diễn tả kinh nghiệm tôn giáo: Thiên Chúa cứu rỗi loài người, thậm chí mình cứu độ chúng sinh (1).

Người ta thường nghĩ cứu độ là giải thoát khỏi mặt thế tục tiêu cực. Tuy nhiên, sự cứu thoát này thì nó không phải là đi vào cõi tốt: nó chỉ là bước chuyển biến để đạt tới tình trạng viên mãn. Bởi vì, cứu độ có nghĩa là đạt tới sự viên mãn, trở nên, đầy đủ, thế tục là chính mình, là hoàn thành hoá chính mình.

Nói chung, các tôn giáo quan niệm cứu độ là con người đem đến cùng đích của đời mình, giúp họ hoàn thành chính mình, tìm thấy thân phận của mình. Con người đang sống là mặt hữu thể chưa thành toàn, luôn luôn ao ước mặt cái gì hơn và mặt cái gì tốt hơn. “Theo kiểu nói của thánh Augustin, đời và mặt thế tục, Thiên Chúa là hạnh phúc, sung mãn, mặt đích cuối cùng. Đem thông hiểu với Ngài là đem đến mặt, là thiên đàng, là cứu độ. Kinh thánh dùng nhiều hình ảnh và ngôn từ diễn tả trạng thái đem đến cứu độ: yên tĩnh, hôn mê, đời sống vĩnh hằng, bất tử,

Có thể có những điều mới các tôn giáo chẳng?

Tác Giả: Lm. Gioan Ph&#m Quang Long
Thứ Bảy, 19 Tháng 5 Năm 2012 22:12

không còn b&# hu&# ho&#i, ánh sáng, bình an, an toàn, to&#i nguy&#n, viên mãn, hài hoà v&#i m&#i th&# t&#o, tr&# v&# nhà Cha, quê h&#&ng đích th&#c, hi&#n tr&# v&#i Thiên Chúa, đi&#n ki&#n Ngài, tham d&# s&# s&#ng vĩnh h&#ng và nhi&#m màu c&#a Thiên Chúa, hi&#p thông tr&#n v&#n v&#i các thiên th&#n, anh ch&# em đ&#ng lo&#i và vũ tr&# v&#t ch&#t.”(2)

Đ&# đ&#t đ&#&c tình tr&#ng nh&# th&#, t&# s&#c con ng&#&i không th&# v&#&n t&#i đ&#&c, mà ph&#i c&#n s&# tác đ&#ng c&#a th&#n linh. Theo Kitô giáo, &#n c&#u đ&# đ&#&c th&#c hi&#n tr&#&c tiên n&#i con ng&#&i Đ&#c Giêsu Nazareth; nó đ&#ng hoá v&#i chính con ng&#&i đó. Và đ&# đ&# ph&#n vào &#n c&#u đ&#, c&#n ph&#i t&#i n vào s&# thông hi&#p v&#i Ngài. Kinh nghi&#m c&#u đ&# tr&#c ti&#p g&#n li&#n v&#i vi&#c tuyên x&#ng Đ&#c Giêsu là Chúa, là Đ&#ng c&#u đ&#.

2. Giáo lý c&# truy&#n: “Ngoài Giáo h&#i không có &#n c&#u đ&#” Trong b&#i c&#nh tranh lu&#n v&# giá tr&# c&#a phép r&#a trong các l&#c giáo gi&#a th&# k&# th&# 3, thánh Syrien, giám m&#c thành Carthage, đã đ&#a ra câu châm ngôn tr&# danh: “Ngoài Giáo H&#i không có &#n c&#u đ&#”. Thánh Augustin cũng đ&#ng ý v&#i Syrien. Hai v&# thánh đã áp đ&#ng thành ng&# này cho tr&#&ng h&#p c&#a nh&#ng ng&#&i Kitô l&#a b&# Giáo h&#i mà theo các l&#c giáo; lý do là vì h&# ph&#m đ&#n đ&#c ái, nên đã m&#t ân s&#ng. M&#t nh&#n v&#t khác là Fulgence, giám m&#c thành Ruspe, là ng&#&i b&#o toàn di s&#n c&#a thánh Augustin, ra s&#c ch&#ng l&#i xu h&#&ng l&#c đ&#o. Ông đ&#ng ý v&#i thánh nh&#n cho r&#ng vi&#c gia nh&#p Giáo h&#i Công giáo là đi&#u ki&#n đ&# đ&#&c c&#u đ&#. Ngoài Giáo h&#i có th&# có phép r&#a, nh&#ng phép r&#a ch&# đ&#m l&#i &#n ích bên trong Giáo h&#i mà thôi. Ai lãnh nh&#n phép r&#a t&#i ngoài Giáo h&#i Công giáo là lãnh nh&#n m&#t bí tích nguyên v&#n, nh&#ng ng&#&i đó không đ&#&c h&#&ng hi&#u qu&# c&#a bí tích là &#n c&#u đ&# (3), b&#i vì “Ngoài Giáo H&#i không có &#n c&#u đ&#”.

Thành ng&# này th&#&ng b&# tách r&#i kh&#i b&#i c&#nh l&#ch s&#, đã chi ph&#i truy&#n th&#ng Kitô giáo cho đ&#n th&#i Trung c&# và g&#n nh&# đ&#t đ&#&c tính ch&#t tín lý. Các giáo ph&# và các nhà th&#n h&#c th&#i Trung c&# đã ph&# quát hóa và đ&#m thành ng&# &#y áp đ&#ng vào tr&#&ng h&#p ng&#&i Do Thái và l&#&ng dân. Trong m&#t th&# gi&#i toàn t&#ng Kitô giáo, các ngài t&#&ng là m&#i ng&#&i trong th&# gi&#i đ&#u đã nghe bi&#t v&# Tin m&#ng, vì th&# các ngài suy lu&#n theo nghĩa đen và áp đ&#ng ch&#t ch&# nh&#ng l&#i Chúa Giêsu: “Ai tin và ch&#u phép r&#a s&# đ&#&c &#n c&#u đ&#; còn ai không tin s&# b&# k&#t án” (Mc 16,16). Không vào Giáo h&#i t&#c là đã t&# ch&#i L&#i Chúa, và vì th&# không th&# đ&#&c c&#u r&#i. Giáo thuy&#t này đã đ&#&c hu&#n quy&#n phê chu&#n. Công đ&#ng Latran IV (năm 1215) tuyên b&#: “Ch&# có m&#t Giáo h&#i toàn c&#u: &# ngoài Giáo h&#i này, ch&#ng có &#n c&#u đ&#” (Dz 802). Năm 1302, trong t&# s&#c Unam sanctam, Đ&#c Boniface VIII đã so sánh Giáo h&#i v&#i tàu Noê, và kh&#ng đ&#nh là không ai &# ngoài Giáo h&#i Công giáo ho&#c thu&#c Giáo h&#i Công giáo nh&#ng l&#i không v&#ng ph&#c giám m&#c Roma mà có th&# đ&#&c c&#u r&#i (Dz 870, 875).

Công đ&#ng Firenze (năm 1442) trích d&#n và phê chu&#n lu&#n đ&# c&#a Fulgence de Ruspe: “Giáo h&#i Công giáo Rôma xác tín, tuyên x&#ng, và rao gi&#ng r&#ng ch&#ng m&#t ai trong nh&#ng ng&#&i &#

Có thể có những điều mới các tôn giáo chẳng?

Tác Giả: Lm. Gioan Ph&#m Quang Long
Thứ Bảy, 19 Tháng 5 Năm 2012 22:12

bên ngoài Giáo hội Công giáo – không phải chỉ những người ngoài giáo mà cả những người Do thái giáo hay các giáo và lý giáo khác – đều có tham dự vào cuộc sống vĩnh cửu, mà trái lại đi vào nó để đã dành sẵn cho cho ác quỷ và các sự thù hận của nó, nếu như ít nhất trong giây phút cuối đời không gia nhập vào Giáo hội” (Dz 1351).

3. Quan niệm mới: Những điều không biên giới của Nhà vi phạm khám phá ra châu Mỹ (1492), người châu Âu mới biết rằng rất nhiều dân tộc ở châu Á, châu Phi và châu Mỹ chưa hề nghe nói đến Đức Kitô. Phải nhận trong số họ đều có những tôn giáo khác. Vì thế, vấn đề đặt ra là quan niệm thế nào về sự phân chia những người ngoài Kitô giáo.

Không thể gì về những lập trình kỹ thuật và lo ngại như trước đây. Bởi vì, không ai có thể bắt đầu nếu không có ý phẩm thể. Đức Piô IX viết: “Phải tin chắc rằng những người không biết đạo thật, nếu là vô tri biết không thế nào, thì không thể coi họ là có tội trước mặt Chúa vì sự vô tri đó”. (4) Chúng ta có thể tìm hiểu xem Kinh thánh quan niệm thế nào về vấn đề này. Trong trình thuật về biến cố dâng trẻ Giêsu vào đền thánh, Tin mừng Luca viết: “Những điều Chúa đã dành sẵn cho muôn dân; đó là ánh sáng soi chiếu mọi người” (Lc 2,30-31). Thánh Phaolô quy: Thiên Chúa “muôn biết mọi người ở trước mặt Chúa và nhận biết chân lý” (1 Tm 2,4). Khi nói về sự phán xét của Thiên Chúa, thánh nhân tin rằng phải theo những điều ban cho mọi người làm điều thiện nên sống gần nhau cho tất cả chúng không phân biệt gì: “Người sẽ ban vinh quang, danh dự và bình an cho tất cả những ai làm điều thiện, trước là người Do Thái, sau là người Hy Lạp, vì Thiên Chúa không thiên vị” (Rm 2,10-11).

Căn cứ vào ý định của những phạm vi quát của Thiên Chúa, công đồng Vaticanô II dạy rằng: “Nếu biết thành tâm tìm kiếm Thiên Chúa, và do đó tác động của những thánh, biết các giáo luật chu toàn thánh ý Thiên Chúa trong hành động của mình theo sự hướng dẫn của tiếng lương tâm, thì những người không biết đến Phúc âm của Đức Kitô và Giáo hội Người, những người không do lỗi mình, cũng có thể được cứu rỗi” (LG 16).

Sự chu toàn thánh ý Thiên Chúa, được nói ở đây, có nghĩa là làm điều thiện và tránh điều ác, là gần bó với sự thật, là hoà hợp giữa niềm tin và cuộc sống, là tuân theo lương tâm ngay thẳng. Nếu khác, công đồng dạy: “Giáo hội Công giáo không hề phải nhượng bộ gì là chân thật và thánh thiện với các tôn giáo. Với lòng kính trọng chân thành, Giáo hội xét thấy những phương thức hành động và lối sống, những huấn giáo và giáo thuyết kia, tuy có nhiều điểm khác với chính truyền mà Giáo hội duy trì, những cũng đem lại ánh sáng của chân lý, chân lý chiếu soi hết mọi người” (NA 2).

Có thể có những điều mới các tôn giáo chẳng?

Tác Giả: Lm. Gioan Ph&#m Quang Long

Thứ Bảy, 19 Tháng 5 Năm 2012 22:12

Đ&#c Giáo hoàng Gioan Phaol&#o, trong thông đ&#p Redemptoris Missio, đ&# c&#p đ&#n s&# hi&#n đ&#n ph&# quát c&#a Chúa Thánh Th&#n: “không ph&#i ch&# trong nh&#ng ng&#i thi&#n chí v&#i t&# cách cá nhân, mà còn &# trong xã h&#i và l&#ch s&#, trong các dân t&#c, các n&#n văn hóa, các tôn giáo – và t&#t c&# đ&#u đó luôn qui chi&#u v&# Đ&#c Kitô” (s&# 82). Nh&# th&#, Th&#n Kh&#i cũng có th&# ho&#t đ&#ng ngoài các bí tích, và c&# bên ngoài Giáo h&#i n&#a. Và Th&#n Kh&#i cũng có th&# dùng nh&#ng tôn giáo khác nhau làm khí c&# c&#u r&#i cho tín đ&# c&#a mình trong m&#c đ&# ch&# m&#t mình Ngài bi&#t.

4. Vai trò c&#a các tôn giáo trong ch&#ng trình c&#u đ&# Các tôn giáo có ph&#i là nh&#ng trung gian c&#u đ&# cho các tín đ&# c&#a mình không? Các nhà th&#n h&#c không nh&#t trí v&#i nhau, và l&#p tr&#ng c&#a h&# có th&# phân chia thành hai nhóm. Nhóm th&# nh&#t, đ&#i đ&#n là Jean Dani&#lou và Henri de Lubac, ch&# tr&#ng các tôn giáo ch&# là nh&#ng hình thái bi&#u l&# vi&#c con ng&#i đ&# tìm chính l&#.

Nói cách khác, các tôn giáo không ph&#i là đ&#ng c&# c&#u r&#i do Chúa thi&#t l&#p, mà ch&# là s&#n ph&#m phát sinh t&# tâm tình đ&#o giáo c&#a con ng&#i. Thiên Chúa ban &#n c&#u đ&# cho tín đ&# các tôn giáo, nh&#ng không qua trung gian các tôn giáo. Giá nh&# các tôn giáo có vai trò gì trong ch&#ng trình c&#u r&#i, thì vai trò đó ch&#m đ&#t khi Đ&#c Kitô hoàn t&#t vi&#c c&#u r&#i. Nhóm th&# hai, đ&#i đ&#n là Karl Rahner và Ramond Pannikar, cho r&#ng các tôn giáo n&#m trong k&# ho&#ch c&#u r&#i c&#a Thiên Chúa. Giáo lý và l&# nghi c&#a các tôn giáo có th&# ví nh&# là nh&#ng ph&#ng ti&#n Thiên Chúa dùng đ&# ban &#n c&#u r&#i cho các tín đ&#. Các tôn giáo là nh&#ng l&#i đ&#n t&# có tính cách xã h&#i c&#a con ng&#i v&#i Thiên Chúa, nên có kh&# năng giúp tín đ&# c&#a h&# ti&#p nh&#n ân s&#ng. Nh&# th&#, m&#c dù chúng còn ch&#a đ&#ng nh&#ng y&#u t&# b&#t toàn, nh&#ng các tôn giáo có th&# có m&#t giá tr&# c&#u đ&#. 5. K&#t lu&#n Trong ch&#ng trình c&#a Thiên Chúa, b&#t c&# ai cũng có th&# đ&#c c&#u đ&#.

Các tôn giáo có th&# đ&#n đ&#a con ng&#i đón nh&#n các ph&#ng th&#c c&#u đ&# phù h&#p v&#i ý đ&#nh c&#a Thiên Chúa. Vì th&#, c&#n ph&#i tránh thái đ&# quá khích, hay coi r&# các tôn giáo khác. Trái l&#i, c&#n ph&#i nh&#n đ&#nh và đánh giá cho đúng nh&#ng gì là chân th&#c, thánh thi&#n ti&#m &#n n&#i các tôn giáo, cũng nh&# ph&#i nh&#n ra nh&#ng đ&#u ch&# ho&#t đ&#ng c&#a Chúa Thánh Th&#n, đang gieo r&#c vô v&#n m&#m m&#ng chân, thi&#n, m&# n&#i các tôn giáo. Do đó, công cu&#c truy&#n giáo không đ&#ng nghĩa v&#i vi&#c chiêu m&# tín đ&#, nh&#ng là nh&#m làm tri&#n n&# các m&#m m&#ng đó t&#i m&#c sung mãn. Truy&#n giáo là làm cho các tín đ&# khác v&#t qua chính mình, v&#t qua các n&#n văn hóa và tôn giáo, đ&# v&#n lên t&#i Đ&#ng Tuy&#t Đ&#i.

L&#i nh&#n đ&#nh sau đây c&#a Benneth L. Woodward cũng đáng cho chúng ta tâm ni&#m: “M&# Teresa Calcutta, tuy là n&# tu th&#a sai c&#a Chúa Kitô, m&# nh&#n m&#nh r&#ng Thiên Chúa mu&#n ng&#i &#n giáo ph&#i là m&#t tín đ&# &#n giáo đ&#o h&#nh, ng&#i H&#i giáo ph&#i là m&#t tín đ&# H&#i giáo t&#t lành, ng&#i Ph&#t giáo ph&#i là m&#t ph&#t t&# hi&#n hòa”. Đó ph&#i là tinh th&#n c&#a chúng ta khi s&#ng trong m&#t xã h&#i đa tôn giáo.

Có thể có những câu hỏi về các tôn giáo chẳng?

Tác Giả: Lm. Gioan Ph&#m Quang Long

Thứ Bảy, 19 Tháng 5 Năm 2012 22:12

Chú thích

1. Xem Di&#n ng&# Th&#n h&#c Thánh kinh, m&#c t&# c&#u r&#i trang 399.
2. P. Nguy&#n Thái H&#p, OP, Đ&#ng vào th&#n h&#c v&# các tôn giáo, D&#n thân – Houston 2004, trang 106.
3. Tham kh&#o Peter Neuner, Giáo h&#i h&#c qua các tác gi&#, trang 124-125
4. Pi&# IX, di&#n t&# Singolari Quadam ngày 9-12-1854.